

1919 JULIUS 30.

SZERDA

DEBRECZENI FÜGGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 10.—
NEGYED ÉVRE K 30.—
FÉL ÉVRE . . . K 60.—
EGÉSZ ÉVRE . . . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

Kapkodás

Nagy idők — kis emberek: ez szomorú viszonyainknak legszomorubb tükröképe.

Összeül egy, a szakszerűség pecsétjével hitelesített bizottság pénzügyi helyzetünk rendezésére ráhibázik egy helyes, célszerű és hasznos megoldási módra, rágódik rajta hosszú heteken keresztül és a végén — mint fölöslegesét és szükségtelent, — elejti az egészet.

A városi szükségpénznek a színét, nagyságát formáját, szövegét, betűit, círadáit, belzetét, külzetét megvitatták olyan részletességgel és bőbeszédűséggel, mintha országok sorsa függött volna a bizottság határozatától s mikor már csak az ámen hiányzott volna, rájöttek, hogy az egészre semmi szükség sincsen.

Más Két hónap óta fő a városi tanács feje, miként lehetne a közönség jövő évi terménvállalásáról a legjobban, legolcsóbban és legbiztosabban gondoskodni. Tárgyaltak, tárgyalgattak, míg szerencsésen sikerült ezt az elsőrendű fontosságú kérdést nagyügyesen mellékvágányra terelni, elposványosítani és a várost abba a helyzetbe juttatni, hogy ezen a héten egy csepp lisztre sem számíthat a város közönsége.

A hozzá nem értő kapkodás iskolapéldája volt az a sok tárgyalás, amit a gabonaellátás kérdésében lefolytattak. Nem foglalkozunk most ennek a kapkodásnak az okával, csupán azt állapítjuk meg, hogy az a megoldás, amelyet ma véglegesen választottak, cseppet sem alkalmas arra, hogy a gabonaellátás ügyét a posványból kihuzza és a mellékvágányról a biztos elintézés fővonalára terelje vissza.

Az életbevágó fontosságú közügyek intézésének ez a Debreczenben kreált módszere szomorúan világít rá arra a súlyos helyzetre, amelyben Debreczent a változott viszonyok találták. A példátlanul nehéz helyzet nagy koncepciójú, széles látókörű, akarat erős és szilárd elhatározású férfiakat kívánt meg a közügyek vezetésére, ehelyett azonban nálunk csak szürke hivatalnokokat talált, akiket sommás elintézőit, akiket zavarba hozott a változott helyzet minden alakulása, amelynek tisztázására, megoldására és elintézésére, sajnos, nem volt előttek semmiféle paragrafus, vagy miniszteri rendelet.

Reméljük és hisszük, hogy rövidesen felelős és intéző kormány lesz hazánkban, mely rendet fog teremteni és alá fogja támogatni a vezetés nélkül céltalanul imbolygó hatóságokat.

A béke helyreáll

Az olasz-német diplomáciai összeköttetés

Berlin július 29. Bülow herceg volt német birodalmi kancellár, a német kormányfővel egyetértve, római palotáját átalakította a német nagykövetség számára. Olaszország augusztus első napjaiban újra fölveszi a diplomáciai összeköttetést Németországgal.

Berlin, július 29. Az olasz lapok nagy propagandát fejtenek ki, hogy Olaszország azonnal annektálja az összes ausztriai területeket, amelyeket a szövetségesekkel kötött szerződés Olaszország részére garantált.

Harden Miksa amerikai követ.

Berlin, jul. 29. A Vossische Zeitung teljesen megbízható forrásból jelenti, hogy Harden Miksát, az ismert író szemelték ki Németország washingtoni követének. A napokban hivatalosan is közzéteszik Harden kinevezését.

Németország készül a törlesztésre.

Páris, július 29. A Matin jelenti Weimarból: Erzberger pénzügyminiszter nyilvánosságra hozta a költségvetési javaslatának sarkpontját képező nagy vagyonadó-javaslat néhány részletét. Erzberger az adóból 112 milliárd frank bevételt remél. A vagyonadó alól ki vannak véve az ötezer márkát meg nem haladó magánvagyonok és vállalati tőkék. Az ennél nagyobb vagyonokat és tőkéket egészen két millió márkáig progresszív adóval róják meg, amelyek kulcsa 10 százaléktól 65 százalékgig terjed. Az ékszerreket csak akkor tekintik adóalannak, ha értékük 20.000 márkát meghalad.

Az első fizetés január elsei ésen esedékes és legkésőbb október végéig ki kell azt egyenlíteni. Az adózóknak módjukban áll a kirozott adót az állammal szemben fennálló adóssággá konvertálni s ez esetben harminc éven át öt százalék kamatot fizetnek. — Á-contó fizetéseket is megengednek és a hadikölcsönök címleteit elfogadják fizetés gyanánt.

Az exosászár kiadatása.

Berlin, július 29. A Berliner Tageblatt jelenti: Az entente

országok kormányai a napokban jegyzéket küldenek Németországnak Vilmos excsászár kiadatása ügyében. A német tábornokokon és tengernagyokon kívül Scheidemann volt miniszterelnököt és 12 hírlapírót is a nemzetközi bíróság elé állítanak.

Vilmos nem fél a londoni nyaralástól.

Bukarest, július 29. Az Univerus írja: A volt német császár Amerungben egy hollandi újságíró fogadott, kinek kijelentette, hogy a következő feltételek mellett hajlandó a törvényték elé állani:

Ne hozassék a szokásos törvényeken kívül álló ítélet, mint pl. Szt. Ilona szigetére, vagy máshová való száműzés. Az Egyesült Államok javaslatával ellenkezőleg, halálbüntetést kíván az esetre, ha bebizonyítást nyer, hogy ő a semlegességet megsértette, vagy a béke elleni összeesküvést szőtt.

Kívánja, hogy tanuképen a háborút viselő és a semleges államok azon képviselőit, valamint azon német minisztereket is kihallgattassanak, kik a háboru kitörése idejében fungáltak. A tárgyalások legyenek nyilvánosak s a nagyobb lapok azok menetét közzéadják.

Az excsászár önmagát akarja védeni, azonban legyen joga tanukat megidézni, kikhez ő kérdéseket tehet s kik ő hozzá is intézhetnek kérdéseket. Végeztül kijelentette, hogy nem fél a „londoni nyaralástól” és hogy „nem fogom napjaimat Szt.-Ilonán leélni, hanem Berlinben, ahol szükség van rám.”

A bolgár békeszerződés.

Páris, július 29. A Bulgária területi kérdéseinek rendezésével megbízott bizottság befejezte munkálatait. Még nem lehet tudni, hogy Bulgária kap-e kivézető utat az Aegei-tengerre. A dob-rudszai, törökországi és görögországi bolgár határok sincsenek még véglegesen határozva. A románok és a görögök nagyon elégedetlenek a bizottság munkálataival. A pénzügyi bizottság most a Bulgária által fizetendő kártérítések kiszámításával foglalkozik. Hír szerint a

Bulgáriával való szerződés nagyon hasonlít a Németországgal kötött békeszerződéshez.

Uj Balkán-szövetség.

Bukarest, július 29. A Journal de Genève jelenti, hogy új Balkán-szövetség van alakulóban. Görögország, Románia és Jugoszlávia részvétele mellett. Bulgária egyelőre nem vesz részt a szövetségben.

A tescheni kérdés.

Krakó, július 27. A lengyel-cessztó bizottság, a mely a tescheni kérdés megoldása végett itt összegyűlt, befejezte munkálatait és annak eredményét beküldte a párisi békekongressziónak. A bizottság Krakóban marad, amíg utasítások nem érkeznek Párisból.

A lengyelek és a Visztula.

Páris, július 29. Lengyelország lakossága ellenzi a párisi békekongresszus határozatait. A Lengyelország és a szövetséges államok közötti békeszerződés feltételei közül főleg azt kifogásolja, mely a Visztulát nemzetközivé teszi. A lengyel kormány tagjainak az a nézete, hogy a Visztulát bármely nemzet használhatja hajózásra, de semmi esetre sem evezik bele abba, hogy a Visztula-kérdésben olyan politikát kövessenek, amely nem felel meg Lengyelország érdekeinek.

Tilos mindentéle hírfertőzés.

A román hadseregpáncosok rendelése.

Kivonat

a 21. és 25. számú rendeletből (helyeshítve).

1. Vétkenek tekintetnek mindazon egyének, akik bár nem rossz száddékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármilyen közönségesen, meghesztélő fogják az akár igaz, akár közpözt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkesek a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyaltatni és egy évig tartó börtönbüntetésre elítélteni; amikor a fenti vétkes kémkedési és árulás-szándékkal törtétek, a háboru eseten érvényes büntetések fognak végrehajlatni.

A tanács újból tárgyalja a költségvetést

Az újadó-szabályrendeletek életbeléptetése

Megírtuk, hogy a számvevőség előterjesztése alapján Vargha Elemér dr. tb. főjegyző, a jog-és pénzügyi osztály vezetője, behatóan foglalkozott azzal a kérdéssel, miként lehetne a város megesapant jövedelmeit az egyre szaporodó kiadásokkal némileg egyensúlyba hozni.

A fedezetlen kiadások aránytalan megnövekedése annak tudható be, hogy amikor az idei költségvetést összeállították, akkor a kiadások fedezésére számításba vettek olyan jelentős, több milliós jövedelmeket is, amelyek a változott politikai viszonyok folytán egyáltalában nem folytak be.

Ezek a jövedelmek azoknak a szabályrendeleteknek a végrehajtásából származtak volna, amelyeket a közgyűlés a közlekedési adó, a pezsgő adó, a teherérték adó bevezetéséről és az ingatlan átírási illeték fel-emeléséről már a múlt évben elfogadott. A belügyminiszteri jóváhagyás azonban a politikai zavarok miatt nem érkezett le.

Vargha Elemér dr. tb. főjegyző a legközelebbi tanácsülésen javasolni fogja, hogy a tanács vegye újból tárgyalás alá a költségvetést és a tárgyalás kapcsán állapítsa meg, milyen intézkedések lennének szükségesek a város jövedelmi forrásainak szaporítására. Erre a célra a legalkalmasabb eszközként kínálkozik, hogy a tanács, miután közgyűlés nincs, rendelje el a közgyűlésileg már elfogadott szabályrendeletek életbeléptetését. Vargha Elemér dr. tb. főjegyző javaslata arra is fog irányulni, hogy amennyiben a tanács szükségesnek látja, kérje ki az életbeléptetéshez a főispán hozzájárulását is.

RENDELET.

Mi az északi csapatok parancsnoka a hadsereg biztosítása és az ország védelme végett

elrendeljük:

1. A kommunista csapatok visszavonulása után a falvakban bujkáló összes ellenséges katonák kötelesek azonnal a legközelebbi csapatoknál jelentkezni, magukkal hozván fegyvereiket, lőszert és felszereléseiket.

2. Mindazok, akik az ellenséges csapatok visszavonulása után bujkálva találtak és nem jelentkeztek, a helyszínen ki lesznek végezelve.

3. Rendőri, közigazgatási és községi hatóságok ezen rendelet kibocsátásától és az ellenséges hadsereg visszavonulásától számítva 24 óra belül kötelesek a falvakban és körletükben maradt ellenséges katonákat és idegeneket, ugyanint a fegyvereiket, lőszert és felszerelést bejelenteni.

4. Ha a fentemlített hatóságok egyikéről bebizonyosodik, hogy nem jelentették be a fentemlített egyeneket, ugyanint fegyvereiket, lőszert és felszerelést, amelyről tudomásuk volt, azonnal a Hadbíróhoz elé lesznek állítva és 10 évig terjedő börtönnel és 50,000 lei-ig terjedő pénzbírsággal lesznek megbüntetve, vagy mind a kettővel egyszerre.

5. A polgárok kötelesek azonnal bejelenteni és kiadni az ellenséges csapatok visszavonulása után maradt és bujkáló ellenséges katonákat és idegeneket, ugyanint az ellenséges katonáktól hátramaradt fegyvereiket, lőszert és felszerelést.

6. Mindazok, akikről bebizonyosodik — később is — hogy elrejtették ellenséges katonákat és idegeneket és

nem adták át a fegyvereiket, lőszert és a felszerelést, rögtön ki lesznek végezelve.

7. Ha bebizonyosodik, hogy valamely faluban ellenséges katonák és idegenek bujkáltak és hátrahagyott fegyverek és felszerelések voltak és ezt sem a lakosság, sem a hatóságok nem jelentették be, az illető községgel szemben megtörtént lépéseket teszünk: lakosság száma szerint 50,000 Lei-150 000,000 Lei-ig terjedő pénzbírsággal sújtva lesznek.

8. Az a község, melynek lakossága a mi csapataink ellen fegyvert fogott, azonnal meg lesz semmisítve és a főbűnösök családtagjaikkal együtt a helyszínen ki lesznek végezelve.

9. E rendelet ellenőrzése csapat parancsnokok, járásbírák, kormány-

biztosok, térparancsnokok, esendőr tisztek és más rendőrtisztek által, melyek a faluban székelnék, lesz végrehajtva.

10. Jelen rendelet közbírré lesz éve az ujságokban, ki lesz plakátírozva minden faluban, térparancsnokoknál, rendőrségeknél, járásbíróknál, esendőrsegeknek, minden város utcáin, valamint dob-éres által.

Ezen rendelet a megjelenéstől számított 24 óra letelte után lép életbe. Kiadva parancsnokságunknál Debreczen, 1919 július 27-én.

Az északi csapatok parancsnoka:

MINAESCU tábornok.

Vezérkari főnök:

ALIMANESCU ezredes.

A város megegyezett az üzletvezetőséggel a gabonaszállítás lebonyolítására

A vasut mázsáncént 50 fillért kap a szállításért.

Jelentettük, hogy a városi tanács tegnapi ülésén utasította Zöld József tb. tanácsnokot, kezdjen sürgősen tárgyalásokat a vasutak üzletvezetőségével és a Hitelbank gabonaosztályával a gabonaellátás kérdésének minél gyorsabb elintézése céljából.

Zöld József tb. tanácsnok a reggeli órákban közölte a Hitelbank gabonaosztályával, hogy az üzletvezetőséggel délelőtt tárgyalni fog s amennyiben nem sikerül eredményt elérni, a Hitelbankkal kezdi meg a tárgyalásokat.

A Hitelbankkal való tárgyalásra azonban nem került a sor, mert az üzletvezetőséggel folytatott tárgyalások eredményeként ma délelőtt az üzletvezetőség és a város irásos megállapodást kötöttek a gabona szállításáról.

A megállapodás szerint az üzletvezetőség rendeletileg utasítja összes állomásait, illetve az állomások vezetőit, hogy a gabonának a vasutnál való átvételéről, lemázsálásáról, vagonról, bevaggonrozásról, esetleges tárolásról, gyors leszállításról és az elindított szállítmányok biztos megérkezéséről gondoskodjanak.

Az üzletvezetőség a szállítások központi irányítására külön hivatalt szervez, amely a város közéletmelzési ügyosztályának utasításai szerint fog működni.

E hivatal személyzetének különleges kirendelési költségeit, napidijait az üzletvezetőség által előterjesztendő kimutatás alapján a város tartozik megtéríteni. Ezek a költségek végeredményben a vasut által leszállítandó tetelek szerint mázsáncént a 30 fillért meg nem haladhatják.

Az egyes indító állomások kezelő személyzete mázsáncént 20 fillér díjazásban részesül.

Ezt a megállapodást Schuller Károly üzletvezető és a város nevében Zöld József tb. tanácsnok írták alá és ellátták úgy a város, mint az üzletvezetőség pecsétjével.

Zöld József tb. tanácsnok a megállapodást még a délelőtti folyamán bemutatta a tanács tagjainak. Miután tanácsulást tartani nem lehetett, minden tanács-tag külön-külön vette tudomásul a megállapodást és hozzájárulását aláírásával erősítette meg.

Ilyképen a gabona vasuti szállítását a viszonyokhoz képest a legolcsóbb módon elintézték. Ezek után csupán az ugyancsak fogós zsák-kérdést kell még elintézni, valamint a lebonyolítás-

hoz szükséges több milliós töké mikénti megszerzését és végül azt a nem csekély jelentőségű kérdést, ki és hogyan fog intézkedni a termelőknél a szállítási határidők beosztásáról, tehát a cséplés és a vasúthoz való kiszállítás olyan sorrendjéről, amely egyrészt a termelőknél a legkedvezőbb, másrészt a legjobban megfelel a város érdekeinek.

És hátra van még az a kérdés, hogy a közvetlenül vásárló közönség a vasuti szállításnál hogyan fog boldogulni a városal szemben, mely bár a magánemberek szállítására sürgősebb, a vasuton feltétlenül előnyfoglalva.

Csehország

választásra készül

Szeptemberben lesznek a választások. — A kisebbségek parlamenti képviselői. — 150 tagú szenátus.

Prága, július 29. A nemzetgyűlésen a szociáldemokraták követelték, hogy az általános választásokat legkésőbb szeptemberben ejtsék meg. A tótok ellenzik a szociálisták követelését, hangoztatva, hogy Tótorországban a katonai helyzet még bizonytalan.

Prága, július 29. A sajtó behatóan foglalkozik a választási reformmal és kedvezően kommentálja azt. A lapok különösen kiemelik a kisebbségek érdekében tett intézkedéseket és dicsérik a választási aktus szabadságát, amelyre külön törvények ügyelnek.

Prága, július 29. A Vnkov című lap írja, hogy a kormány javaslata 150 tagú szenátus létesítését tervezi. Az évtizedeken át annyira elnyomott cseh-tót nép azon egyezszik, hogy minden nemzetiségi kisebbségnek egyenlő joga legyen, különösen a németeknek és minden nemzetiség részére származásához képest biztosítani a parlament képvisletét.

A Pravo Lidu köszönetet mond a kormánynak, amiért biztosította a kisebbségek jogait és a képviselőházi mandátumok igazságos elosztását.

A Prager Tagblatt írja: El kell ismerni, hogy az új választási rendszer különösen liberális elvek által tűnik ki.

Politikai amnesztia Csehországban.

Prága, július 29. Massaryk, a cseh-tót köztársaság elnöke elrendelte, hogy a köztársaság ellen elkövetett vétségek miatt folyamatba tett minden politikai pert szüntessenek be.

A cseh-tót foglyok hazajönnek Szibériából.

Prága, július 29. Tusar miniszterelnök a nemzetgyűlés külön bizottságában kijelentette, hogy Vladivosztokból érkezett távirat szerint 25.000 volt cseh-tót fogoly Szibériából Vladivosztokon keresztül hazafelé indul.

Lengyel-német harcok.

Kattowitz, július 29. Felsőszilézia lengyel lakossága, amely a határnak német csapatokkal való megszállását ellenzi, fegyvert fogott. Vére összeütközésekre került a sor és mindkét részen halottak és sebesültek voltak.

Elítélték a betörő orosz foglyokat.

Arzelán Jánosnak és Maximon Andrásnak, a két betörő orosz fogolynek az ügyében két napig tartó tárgyalás után, ma hozta meg a törvényszék az ítéletet. Arzelán Jánost, a másik fogolynek a bujtogatóját, többrendbeli betörésért 3 évi, Maximon Sándort pedig ugyancsak betöréses lopásért 2 évi fegyházra ítélték. Az orgazdák közül Szabó Andrásné 8 havi, Szabó András 6 havi, Mikszics Sándorné 2 hónapi börtönt, Csányi Ferencné 6 heti, Horváth Ferencné 4 heti, özv. Szabó Mártonné és Füzesi Sándor 2 heti fegyházra kap. A szintén orgazdasággal vádolt Tina Istvánné a törvényszék felmentette a vád alól.

Mező Sándor dr. ügyész az ítéletnek Mazimovics Sándor és Tina Istvánnéra vonatkozó részében megnyugodott, a többiekre nézve pedig súlyosbításért fellebbezett. A vádlottak mindnyájan fellebbeztek az ítélet enyhítése végett.

Erdekes volt a két fogoly magatartása az egész tárgyalás, de különösen az ítélet kihirdetése alatt. Arzelán, a tulajdonképeni főbűnös, szinte hetékén vallott. Hídegyére sohasem hagyta el és acélos szürke szemű csodálatosan nyugodtak maradtak; minden arcerebbenés nélkül mondta el, hogy négy év óta itt Magyarországon betörésből él. Maximovics Sándor ellenben a hiszékeny és az ostobaságig naiv lelkek megdöbbenésével látta a tárgyalás óta, hogy milyen csávába vitte őt bele szeretett honfitársa. Végre, amikor a bíróság ítélethozatalra visszavonult, már nem bírta tovább. Elkeseredetten sirva panaszkodott, hogy ő négy évig becsületesen dolgozott, és ime, most mégis fel fogják akasztani. Mező ügyész, a védők mind összefutottak vigasztalni a kétségbeesett vádlottat. De Maximovics az ítélet felolvasása alatt is folyton sirt. Fel-felcsukló zokogása tragikus színezetet szolgáltatott az elnök felolvasásához. A védő rábeszélésére ő is felebbezett.

50 százalékkal felemelik a vasúti menet- és szállítási díjakat.

A magyar államvasutak debreceni állomásának főnöke a következő hirdetményt teszi közzé:

Értesítem a t. szállító közönséget, hogy a nagyszabású román kormányzótanács felhatalmazása alapján a nagyszabású központi vasút-igazgatóság úgy rendelkezett, hogy i. évi augusztus hó 1-től kezdve a román megszállás alatt levő összes vonalakon illetve állomásokon a jelenleg érvényben álló összes polgári és katonai személy-, podgyász-, expressz- és áru-díjszabási viteldíjakat, díjtételeket illetve szállítási illetékeket és minden néven nevezendő mellékilletékeket és külön illetéket 50%-kal felemelve kell beszélni és elszámolni.

Ezen intézkedés nem érinti a predeal-nagyvárad-i vonalon közlekedő gyorsvonatok és a Symplon-gyorsvonatok menetdíjaira vonatkozólag i. évi július 25-én között 100%-os menetdíj felemelést és nem vonatkozik ezen intézkedés a személyzeti önkiszárlási menetdíjakra sem, melyek továbbra az eddig érvényben volt díjszabás alapján, felemelés nélkül szedendők be és számolandók el.

Állomásfőnök:
Tótin Andor.

Az új osztrák határok

A saint germaini német osztrák bizottság július 20-án kapta kézhez a békeszerződés szövegét. Az előző tervekkel szemben változatlanul maradt Dél-Tirolnak megállapított határa, amelyet ez a szerződés Olaszországnak juttat. Karinthiában új demarkációs vonalat állapítottak meg, amely az egész klagenfurti medencét magában foglalja. Ez a terület két szélsőre oszlik s mind a két rész számára külön választási bizottságot alakítanak. Styriára nézve nem vették figyelembe az osztrák delegáció észrevételeit, úgy hogy a régi tervekkel szemben a határ itt sem szenvedett változást. Nyugat-Magyarországnak németlakta vidékei legnagyobb részükben Ausztriához kerültek.

A cseh-szlovák határt jelentéktelenül módosították, amennyiben a határ nem ér véget a March folyó jobb partjánál, hanem a folyót is biztosítja a német hajózás számára. A békeszerződés függeléke egy jegyzéket tartalmaz, amely a módosított, illetve utólag fölvetett szakaszokat tartalmazza. A második függelék felszólítást tartalmaz Magyarországra való bevitelt-kivittelt és átvittelt akadályozza meg mindaddig, amíg Magyarország és a szövetséges államok között nem jön létre a békeszerződés. (Vilforul)

A csehek elégedetlenek a déli határokkal.

Prága, július 29. A cseh lapok az ausztriai békeszerződéssel foglalkozva, egyértelműen hangoztatják, hogy a cseh-tót határok mostani alakjukban nagy veszteséget jelentenek a cseh-tótokra, amit nem lehet jóvátenni. Szükséges, hogy az ország határainak Pozsony felé való kiszélesítését megengedjék, mert a cseh-tótoknak első-

rendű érdekük az volt, hogy a jugoszlávokkal közvetlen összeköttetésük legyen. A lapok azt írják, a gazdasági feltételek világosan mutatják, hogy a szövetségesek sokkal jobban bántak Ausztriával, mint Németországgal.

Amerikai kölcsön Ausztriának.

Temesvár, július 29. Amerika 3 milliárd kölcsönt ad Ausztriának áruk beszerzésére.

A forrongó Vörös-Magyarország.

A Dunántul ellenforradalmi mozgalma.

— Negyedik közlemény. —

A kommunizmus az előző cikkemben már részletesen vázolt módon hamarosan gondoskodtak róla, hogy az emberek felébreszteni kezdjék az elméjüket. Az emberek feljajdultak és kezdetét vette a kommunizmus elleni általános ellenállás.

Amint már láttuk, Kun Bélák az uralom átvétele után azonnal beszédtek az összes fegyvereket, még a vadászpuskákat és töröket is s így természetes, hogy fegyver hiányában az ellenállásra is más eszközöket kellett keresni. Miután azt mindenki belátta, hogy a gépfegyverek korában kapával, kaszával ellenforradalmat csinálni nem lehet. E kezdetleges ellenállási módok között nagy szerepet játszanak: a kommunizmus rendelteinek nem teljesítése, a városok tervszerű kiéheztetése, a képkézzel üzből ellenforradalom, az álhírek terjesztése s még sok eszköznek az ügyes kihasználása, melyekkel nehézségeket és zürzavart lehetett támasztani. Mindezekkel természetesen hatásosan csak a vidéken lehetett operálni s így különösen a Dunántul volt ezek hazája.

A bécsi magyarok az ellenforradalomban.

Csakhamar belátták azonban a fehérek, hogy mindez csekély hatása s hogy eredményt ily úton kivívni nem lehet. Hatásosabbnak bizonyult a hadsereg tevékenységének tervszerű átállása, minek első következménye az lett, hogy április közepe táján a jugoszláv fronttól a keleti frontra elindított 19-ik gyalogezred belé szloval az engedelmességét megtagadta és kikényszerítette magának az utat helyőrségi állomásra, Győrbe. Ezt a zászlóaljot sikerült telegyverezni és kezdetét vette a megtorló eljárás, melynek eredményeként nyolc katonát hosszabb-rövidebb ideig tartó börtönnel sújtottak, halálos ítéletet — tekintettel arra, hogy ez esetre az egész helyőrség fegyveres lázadással fenyegetőzött — nem mertek hozni. Ezen akció eredményeként jegyezhető fel az is, hogy frontra menő alakulatokból naponként százsámra szökdöstek a katonák, természetesen fegyverüket is magukkal vették, úgy hogy a falvakon itt-ott már fegyver is akadt. Az ellenforradalmi törekvések segítségére siettek a Bécsbe nagy számban kiszökött politikusok és katonatisztek is. A bécsi magyarság lelke Szamrecsányi György, volt országgyűlési képviselő volt. A Bécsben megejtett toborzásokról,

a Magyar-ház megtámadásáról és az ott talált és nyilván kommunista propaganda céljait szolgáló 140 millió korona készpénznek Hajós követségi tiszviselő segítségével való kézrekerítéséről, mint olyan eseményekről, melyek a magyarországi ellenforradalmi mozgalmakra nagyobb kihatásuk nem volt, nem is akarok bővebben megemlékezni s csak azt jegyzem meg, hogy ha más érdeme nem is lett volna a bécsi magyarságnak, mint az, hogy sok száz gyalogsági fegyvert csempésztek be az országba s különösen az ellenforradalmi mozgalmak soha ki nem alvó fészkebe, a Dunántulra, már ez is emlékeztetést tesz működésükről.

Hogy a bécsi ellenforradalmi törekvések nem tudtak hatásosabban kibontakozni, az a Bauer-kormány kétszínű politikájának tudható be. Valószínű, hogy a jövő be fogja bizonyítani, hogy ő volt az, aki Kunékat titokban fegyver- és municiószállítással támogatta.

Devecser, Kiskanizsa Rákospalota.

Az országba csempészett fegyverek számának emelkedésével a folyton növekvő elkeseredés szülte ellenforradalmi akciók is mindinkább hatásosabbak lesznek. Míg az április első felében Zircen, Veszprémben és még számos dunántúli helyen történt helyi összetűzések csak elszigetelt s hatástalan próbálkozások maradtak, addig már a devecseri és az ezt követő többi esetek komolyabb következményűek.

Devecser dunántúli községben április végével a helyi direktórium erőszakoskodása folytán a hangulat oly izzóvá vált, hogy a parasztság a főszolgabíró intésére a direktóriumot elkergette, telegyverezte az ottani vörös őrséget és megkezdte az előnyomulást a szomszédos községek ellen. Az előnyomuló s több száz főre felszaporodott ellenforradalmároknak sikerült is a szomszédos községeket csatlakozásra bírni úgy, hogy két nap alatt a felkelők száma meghaladta az ezret, a lázadás leverésére kiküldött pápai vörös huszároknak egy napi kemény harc után sikerült a felkelőket szétszórni és kezdetét vehette a megtorlás, melynek több áldozata volt, köztük a főszolgabíró és fia, akiket felakasztottak.

A következő említésre méltó szárnybontogatás színhelye Kiskanizsa. Itt a helybeli és környékbeli intelligencia, felhasználva a jugoszláv front közelsé-

gét, több száz gyalogsági fegyvert csempészett be a demarkációs vonalon át és felfegyverezte a mindenre elszánt s végsőkig elkeseredett parasztságot. Az akciót, még mielőtt kezdetét vehette volna, leleplezték s a vezetők csak gyors menekülésiüknek köszönhetik, hogy elkerülhették az akasztófát. Jugoszláv területre menekülve, Kotoriba horvát községben várják a visszatérés lehetőségét.

Ugyancsak mint ki nem bontakozott akció szerepel a rákospalotai ellenforradalmi szervezkedés is, mely szintén több száz fegyverrel rendelkezett, melyben a vezető szerep Dietz Károly, volt budapesti rendőrkapitánynak volt száma. Ez az akció főképpen az elbocsátott budapesti rendőrség tagjaira támaszkodott, sajnos azonban, árulás folytán ez sem sikerült s a vezetőket, köztük Dietz főkapitányt is elfogták. Sorsuk ismeretlen.

A szombathelyi ellenforradalom.

Az ellenforradalmi törekvések történetében a következő fejezet Szombathelyi illeti. Ez a széles alapokra fektetett és koncepciójában nagyarányú mozgalom részletesebb megemlékezést érdemel. Az akciót nagy körültekintéssel készítették elő. Úrtüggyil a fehérpénz elérhetetlenségét használták föl.

Június 1-én a vasutasok járandóságát fehérpénzben akarták kifizetni. A vasutasok azzal az indoklással, hogy a közönség nem akarja elfogadni tőlük a fehérpénzt, megtagadták a fehérpénz átvételét és képkézzel követték. A pénztárak nem rendelkezvén képkézzel, nem is tehettek eleget e kívánságnak. Erre június 2-án délután a szombathelyi üzletvezetőség hatósága alá eső összes vasúti vonalakon megszűnt a forgalom s egyúttal a többi vasúti üzletvezetőségek, a posta és közgazgatás is felszólítást kaptak a csatlakozásra. A sztrájkolókat a kormánnyal egy jegyzékben kövölték következő követeléseiket:

1. Fizetésük képkézzel kifizetésük ki.
2. A vasutasok közül senkit se hívjanak be katonai szolgálatra s a mai bevonultakat azonnal szereljék le.
3. A sztrájkból kifolyólag bántódása senkinek ne essék.
4. A kormány, miután nem bírja az ország bizalmát, távozzék.

A kormány a sztrájkokkal szemben első pillanatban tehetetlen lévén, kénytelen volt tárgyalásokba bocsátkozni és azok vezetésére Landler Jenő népbiztost küldte ki.

Amint látjuk, az egész akció nem volt más, mint gazdasági természetű sztrájk formájába bujtatott ellenforradalom, mely sajnos, nem járt a várt eredménnyel. Sem a Máv, sem a posta, sem a közgazgatás nem csatlakozott, sőt a budapesti üzletvezetőség a sztrájkot ellenforradalomnak bélyegezte és követelte a bűnösök erélyes megbüntetését. A vidéknek remélt fegyveres felkelése sem következett be oly mérvben,

amint az szükséges lett volna. Ilyen körülmények között természetesen a vasutasok is örültek, ha a tárgyalás fonalát felvehetik, melynek eredményeképp az egyes pontokra vonatkozólag a következőkben történt megállapodás:

1. A képzézt kivonják a forgalomból.

2. A vasutasok közül további behívások nem lesznek, de a már behívottak kötelesek tovább szolgálni.

3. A sztrájk miatt senkit sem vonnak felelőségre és

4. a kormány továbbra is helyén marad, de ha a június 14-én Budapesten összeülő országos szovjetkongresszus is kívánja, akkor távozni fog.

Természetesen ezt a megállapodást a Kun-kormány nem azért kötötte meg, hogy azt be is tartsa, mert mihelyt június 6-án a forgalom újra megindult, kezdetét vette a megtorlás. A Dunántulon észlelt ellenforradalmi mozgalmak elfojtására mint tejhatalmu megbízottat Szamuely Tibort küldték ki, aki az összes vasutakra és távirtdárcokra az ostromállapotot kihirdette s folytatolag a sztrájk-kal kapcsolatban Hajmáskéren, Pápa és Szombathely környékén szervezett fegyveres felkelést vére fojtotta s a vasutasok között is vértüredőrendezett. Aki csak tehette az elmenekült s százakra rug azok száma, akik Szamuely terrorja elől a demarkációs vonalat átlépni kényyszerültünk.

(pk.)

A szegedi ellenkormány Bécsbe költözik.

Arad, július 29. A Románul jelenti: A szegedi ellenkormány, amely ki tudja hányadszor egészíti ki magát, hivatalosan hírül adta, hogy Bécsbe helyezte át székhelyét. Az új bécsi magyar kormányt, amely mindenesetre közjogi specialitás lesz, a Bécsben élő magyar menekült politikusokból akarják ujjaalakítani. Az új bécsi kormánynak az a szándéka, hogy »szociálista jelleget« vesz fel és így reméli, hogy véget vethet Kun Béla uralmának.

Churchill az új Oroszországról.

London, július 29. Churchill hadügyminiszter július 18-án résztvett az angol-orosz klubban Londonban. Ez alkalommal a hadügyminiszter beszédet mondott Oroszország nagy seregéről a világháboruban, egyben Oroszország jövőjéről tett érdekes nyilatkozatot.

A legutóbbi évben jöttek létre Kolceak admirális és Denikin generális seregei. Előbbinek nem is volt serege. A frontot a ma már visszavont cseh-szlovákok tartották. Denikinek is alig volt 3-4 ezer embere, kik állandóan tulnyomó erővel szemben vették fel a harcot. Ma már csak ez a hadsereg 300 ezer lelket számlál.

— Oroszország ma a világ

béke-kulcsa és helyreállítása a Népliga egyik legfontosabb feladata. Európa ma védelmi állásba helyezkedik, hogy megakadályozza Oroszországnak a bolse-

vista seregekhez való csatlakozását. A bolsevista seregek e terve azonban gyöngének mutatkozik, mert leköti őket Denikin és Kolceak.

Nem lesz városi szükségpénz.

Megszűnt a pénzügyi bizottság működése.

Június hó elején Rásó István főispán Debreczen város és Hajdúvármegye területére kiterjedő hatáskörrel pénzügyi bizottságot nevezett ki.

Ennek a bizottságnak az volt a feladata, hogy állami főhatóság hiányában mintegy a pénzügyminiszter hatáskörét pótolja és állapítsa meg részint, hogy a nehéz viszonyok közepette mely kiadásokat kell okvetlenül teljesíteni és melyek mellőzhetőek, részint pedig milyen intézkedésekkel lehetne a súlyos pénzügyi helyzetet a lehetőségek szerint szanálni.

Két hónapon keresztül működött ez a bizottság, míg most végelgyengülésben kimult. S ha kérdezzük, mit végzett nyolc hetes munkálkodása alatt, meg kell állapítanunk, hogy jóformán semmit. Egyetlen jelentős akciót kezdett meg, a szükségpénz kibocsátásának előkészítését. Ezt a kérdést a bizalmi ülések hosszú során át tárgyalta, vitatta, kidolgozta a legapróbb részletekig, egy óras vitát rendezett annak a kérdésnek az eldöntésére, hogy a szükségpénz szövege úgy szóljon-e: »a pénzjegy utánzása törvény szerint szigorúan büntetetik«, vagy úgy, hogy »a pénzjegy utánzását a törvény szigorúan bünteti« — és mikor a homousion és homoiusion hívei végre szerencsésen kiegyeztek, a városi nyomdának minden utasítást megadtak a technikai munkák megkezdésére, akkor — egyszerűen elejtették az egész tervet. Hogy a tervnek utána-bukott az egész bizottság, az csak természetes.

Mikor ugyanis már mindent szerencsésen elintézték, akkor előállott a pénzügyigazgatóság és kimutatta, hogy az állami és városi szükségletek fedezésére elegendő pénz van rendelkezésre az állampénztárnál és a város házipénztárban, nincs tehát meg többé a szükségpénz kibocsátásának égető szüksége. A vármegye képviselői, akiknél a megyei viszonyok figyelembevételével nem is volt olyan jelentős a szükségpénz kibocsátása, mint a városnál, kaptak az alkalmon és kinyilatkoztatták, hogy ezek után ők sem tartják szükségesnek a szükségpénz kibocsátását.

Természetes, hogy ily körülmények között kutbaesett a szükségpénz heteken át előkészített kibocsátása és hogy a bizottság elhőke, miután a bizottság a történetek tanúsága szerint hiábavaló működést fejtett ki, lemondott megbízatásáról. Hivatalos írás még nem jelent meg a pénzügyi bizottság megszüntetéséről, de tényleg a bizottság már nem működik. Állami természetű kiutalások elbírálására a főispán Boróczy Dezsőt, a számvéviség elnökét és Kondor Kálmán városi főszámvévisőt kérte föl, ők vizsgálják meg jelenleg és bírálják felül a közkiadások szükségességét.

Ilyképen a városi szükség-

pénzt nem fogják kibocsátani. A kibocsátás 100.000 korona költséggel járt volna, de nagy anyagi hasznot jelentett volna a városnak is, a lakosságnak is. Ezer szerencse, hogy az akció épen most akadt meg, amikor pár héten belül amugy is várhatjuk a belpolitikai viszonyaink megváltozását, aminek rendkívül jelentős kihatása lesz a pénzügyi helyzetre is.

Zih Sándor temetése

Nemcsak a református hívek nagy seregének, hanem egész Debreczen társadalmának osztatlan részvéte kíséerte el utolsó útjára Zih Sándort, a debreceni református egyház elhunyt kiváló lelkészét. A temetési szertartáson, amely ma délután ment végbe, impozáns módon jutott kifejezésre, hogy az egész Debreczen a maga halottjának tekintette Zih Sándort, kinek korai halála méltán váltotta ki ezrek és ezrek lelkéből a mélyeséges fájdalom érzését.

Pontban öt órakor vette kezdetét a gyászszertartás a Nagytemplomban, amelynek előcsarnokában állították föl az elhunyt lelkész ravatalát. Az ajtóban állott fehér ruhás leányok sorfala között vonult be a templomba s résztvevők hatalmas sokasága.

Az urasztala körül a debreceni református egyház lelkészei és segédlelkészei, Lindenberger dr. prépost, Erdős József dr. az egyetem pro rektora, Materny Lajos az evangélikus lelképnsztor, Krausz Vilmos főrabbi foglaltak helyet. A szószékkel szemben az elhunyt férfitörökönai míg a női padok első sorában az elhunyt családjának és rokonságának nőtagja ültek.

A szertartást Mácsai Sándor lelkészkepzőintézeti énektanár vezetésével a városi dalárda megható gyászeneké nyitotta meg. Az ének utolsó akkordjai elhaltával a gyászimát mondó Baltazár Dezső református püspök hatalmas hangja zugott bele a nagytemplom ünnepi csendjébe.

— Egy hűséges szolgáló hoztuk el ide uram, aki a szó betűszerinti értelmében a lelket adta Neked. Nemes harc volt az élete és e nemes harcban a legnagyobb szükség idején ragadtad el tőlünk. A visszavonás és a lelkigyötrelmek és szörnyű napjaiban kétszeresen fájó nekünk az ő halála.

Mért némult el az arany szájon a zengő beszéd, amely nem a csengő ércce, se pengő cimbalomé, hanem a szeretet hangja volt. Egy jó apa, egy szerető rokon, egy szerető lelkipásztor elhunytával elárvult magunknak kérünk Tőled vigasztalást.

Az ima után megzendült az Iparos-dalárda éneke, melynek bevégeztével kitódult a templomból a hatalmas tömeg, hogy tengerre dagassza a gyásztisztesség tevő sokaságát.

A városi tanács, az egyházak lelkészei és az összes közintézmények képviselői kísérték a hullámozó tömeg közepette a koporsót a Kossuth-utcai temetőbe, ahol a sir fölött Molnár Ferenc, az elhunyt segédlelkésze, mondott szivverható imát.

HIREK.

— Ezen a héten nem lesz liszt. A cséplés késői megkezdése miatt ezen a héten aligha számíthat a városi közönség lisztellátásra. Azt a pár mázsát, ami még rendelkezésre volt, kiadták ma a legjobban rászorulóknak, új liszt előreláthatólag csak hétfőn lesz kiosztható.

— A városi napidijasok. A városi tanács legutóbb elrendelte az 59 napidijas elbocsátására vonatkozó végzés revízióját. Csók a Sámuel polgármester helyettes-főjegyző felhívta a hivatalfőnököket, hogy újabb előterjesztést tegyenek a napidijasok elbocsátására vonatkozólag. Szerdán délelőtt az összes ügyosztályok és hivatalok vezetői együttes értekezletet tartanak és végleg döntenek a napidijasok elbocsátásáról, illetve megállapítják azoknak a névsorát, akiket augusztus elsejével a városi szolgálatból elbocsátanak.

— Szabad kereskedelem Csehországban. Prágából táviratozzák: A német-osztrák kereskedelmi kamara kiüldötsége arra kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy nyissa meg a határt a nyersanyagok részére s az állam segítse elő a készáru exportját, ami főleg a textilipar értéke lenne. A munkások képviselői hozzájárultak a kérelemhez. Heidler dr. kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy ő maga is ellene van a maximális áraknak s az egész gazdasági életet szabadabbá kívánja tenni.

— Az országos vásár augusztus hó 9. és 10-ikén lesz Először úgy tervezték, hogy a békebeli kilenc napos vásárt rendezik meg, de a viszonyok számításba vétele után ennél a vásárnál még célszerűbbnek látszott a háborus korlátozó intézkedés fenn-tartása.

— A nagyerdői gőzfürdőben ma női gőz, azonban a kettős-zott kádfürdő és hidegvízgyógyintézet a meghatározott időben egész napon át úgy férfiak, mint nők rendelkezésre áll.

— **Merénylet a nápolyi vonat ellen.** Rómából táviratozzák: Mint a Stefani-ügynökség jelenti, az olasz titkos államrendőrség Genuában elfogta a római nápolyi vonat elleni merénylet tetteseket. Egy lengyel és egy orosz gyanús alak volt a merénylő, akiknél nagyobb összegű pénz és számos okiratot találtak.

— **Eljegyzés.** Knöpfler Dezső (Debrecen) eljegyezte Holländer Rózsikát (Nyiradony). (Mindkét külön értesítés helyett.)

— **Az Ullman-féle cukorkák.** A város gazdasági ügyosztálya felhívta az összes kórházakat, árvaházakat és szegényházakat, jelentsék be ápolójuk létszámát, hogy a város rendelkezésére bocsáthassák az Ullmann-féle cukorkákat szétosztásukra. A cukorka mennyisége mintegy 40 méter-mázsás, ebből 18 mázsát a csecsemők ellátására fordítanak és csak a fennmaradó mennyiséget osztják szét. A cukorkák kisebb része jobbminőségű mézmalátával, a többi az ismert gyenge minőségű drops-bonbon.

— **Fellebbezési tárgyalás Apáthy perében.** A kolozsvári hadosztálybírósnak Apáthy István dr. perében hozott ítéletét a Curtea superioare de justitie militare nevű fórum vizsgálja felül. A perben a fellebbezésre a főhaditörvényszék hozza meg az utolsó ítéletet Bukarestben. Ez előtt a fórum előtt a védelem és a vád képviselője, valamint a vádlott is megjelenik és a bizonyítási eljárással már nem foglalkoznak. A fellebbezési fórum elé nemcsak az Apáthy fellebbezése kerül, hanem a bejelentett semmisségi panasz is, amit a hadbíró illetékességének megállapítása ellen jelentett be Apáthy védője. Az ítélet ugyanis a cigányi esetre vonatkozó részére a vádnak, jogerősen ítélt mentő volt. A felségsértés, izgatás és toborzás vádjára mondták ki a büntességet s a védelem éppen ezekre a vádakra kérte kimondani, hogy a katonai bíróság nem illetékes, mivel a kato-

nai megszállás előtti események képezték a vád tárgyát. Tehát a semmisségi panasz alapján ebben a kérdésben is döntenek Bukarestben. Azt az információt szerezték a hadbírószágtól Nagyszébenben, hogy pár hét, esetleg két hét múlva a felebbezési tárgyalásra sor kerülhet.

— **A kaszinó lépcsőjére kített gyermek.** A rendőrség a nyomozás érdekében felkéri mindazokat, akik a Kaszinó (Kossuth-utca 1. sz.) lépcsőházában kített gyermek anyjáról vagy kitevőjéről felvilágosítást tudnak adni, szíveskedjenek azt bejelenteni a rendőrségen I. emelet 63. számú ajtó alatt.

— **Berlin az élelmiszeruzsora ellen.** Berlinből táviratozzák: Itt egy 65 tagú bizottság alakult, melynek célja az élelmiszer-drágítók elleni küzdelem s a lánckereskedelem kiirtása. A belügyminiszter a minisztertanács utasítására teljes hatalommal ruházta fel ennek a bizottságnak minden tagját, akiknek parancsait minden polgári és katonai végrehajtó hatóság köteles betartani. Azt hiszik, hogy ezen a módon Berlinben rövidesen olcsóbb lesz a megélhetés.

— **A rokkant iskola sorsa.** A pénzügyi bizottság egyik legutóbbi üléséből, melyen a rokkant-iskola ügyével foglalkozott, megkereste a városi tanácsot, hogy a tisztj orvossal állapítsa meg az iskolában elhelyezett rokkant katonák munkaképességét és bocssássa el azokat, akik az orvosi vélemény szerint munkaképesek; ellenkező esetben a bizottság nem utalja ki a rokkant-iskola fenntartási költségeit. A városi tanács ma kiküldte Csűrös Ferenc dr. tanácsnokot és Kondor Kálmán főszámvevőt a vizsgálat megkezdésére, azzal az utasítással, hogy távolítsák el a munkaképes rokkantakat és tegyenek jelentést a pénzügyi bizottságnak az iskolában maradt rokkantak létszámáról.

— **Oláh Gábor legkiválóbb s egyik legkedvesebb könyve a „Keletiek Nyugaton”.** — Ezen könyvben bontakozott ki először Oláh Gábor fényes írói tehetsége eredeti magyaros hu-

mora. A kötet tartalmazza még a „Meztelen asszony” című kis színművét is. A szépen kiállított kötet ára 5 korona 50. Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvekereskedésében.

— **Falusi zsidók** a címe Móricz Pál igen szépen kiállított novellás kötetének. A 21 eredeti igazi magyar, zamatos humoru, sok képpel díszített elbeszéléses kötet ára 6 korona 60 fillér. — Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvekereskedésében.

HERMANN NÁNDOR
férfi fehérnemű készítő divatterme
Hatvan-utca 31.
Készít:
férfiingeket, gallérokat
mérték szerint.

SZÍNHÁZ.

Vigszínház:

SZERDA: *Táncos huszárok.*
CSÜTÖRTÖK: Remete Géza bucsufelléptével és Perczel Sárika vendéjátékával *Faun, vigjáték* és a *Faun és Nympa* tánc idill.
SZOMBATON: Görög Olga bucsufelléptével *Csárdáskirlyné*, operett.
VASÁRNAP: délután *Táncos huszárok* operett; este Káldor Dezső utolsó felléptével *Cigánybáró*, operett.
HÉTFŐN: Utolsó előadás *Táncos huszárok*.

KEDDEN: az Arany Bika dísztermében a színtársulat bucsu estéje, művész-előadással és táncmulatsággal.

A színházi iroda hírei. Ma a Táncos huszárok operett kerül színre. Csütörtökön és pénteken Remete Géza bucsufelléptével a Faun vigjáték lesz műsoron. A Faun előadásához tartozik a Faun és Nympa című táncos idill, amelyben Perczel Sárika mint Nympa és Remete mint Faun látványosságba menő táncokat produkálnak. A rendkívüli érdekes előadás iránt természetesen igen nagy az érdeklődés. — Bihari Ákos hétfőn lép fel utoljára a Biboros színműben. Ez lesz egyszermind az utolsó előadás.

A színtársulat bucsuestéje. Kedden augusztus 5-én bucsuzik a színtársulat teljes személyzete az ideai szezonról. Az előadás 7 órakor kezdődik s utána táncmulatság lesz. Jegyek szombattól kezdve előre válthatók.

SPORT.

Országos atletikai verseny. A Debreceni Torna Egyesület augusztus 17-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagyerdei sporttelepén országos atletikai versenyt rendez. Ifjúságiak részére: 100 m-es síkfutás junior, 400 m-es síkfutás junior, 1000 m-es síkfutás előverseny, magasugrás junior, magasugrás helyből junior, díszkoszvetés junior. Seniorok részére: 200 m-es síkfutás előverseny, 1500 m-es síkfutás junior, 200, 200, 400, 800 m-es síkfutás előverseny, magasugrás előverseny, távolugrás, távolugrás helyből, rudugrás előverseny, súlydobás, gerelyvetés. A versenyen csakis a MASz, vagy a MASz. kerületi bizottsága által igazolt versenyzők vehetnek részt. Nevezési határnap: 1919. augusztus 10. Nevezések a Magyar Atletikai Szövetség vagy a kerületi bizottság által kiállított úrlapokon. Hadházy Dezső titkár címére (Debrecen, Kétsmalom-utca 17. sz.) küldendő. Igazolási és nevezési úrlapokat az egyesület kívánatra küld, ugyancsak felvilágosítással is szívesen szolgál. Minden versenyszám győztese a DTE. ezüst, második helyezette nagy bronz, harmadik helyezette kis bronz érmét nyeri egyesületi szallagon, az indulók számára való tekintet nélkül. Nyolc induló esetén a negyedik, 10 induló esetén az ötödik helyezettek is díjaztatnak. A vezetőség.

A DTE. Olds-boy csapata is megalakult, amely ma délután 6 órakor a nagyerdei sporttelepen traininget tart.

Létorière ögróf.

— Regény. — (33)

Írta SUE JENŐ.

De határozottan csodás volt a ruha díszítése. Az ögróf szalagját pompás smaragdcsatt szorította le. Kabátja, mellényének gombjai, cipőjének csatjai, sőt kardjának markolata is a legszébb opálokkal voltak kirakva, melyek zöld, égbé és narancsszínű sugarakat árasztottak vakító módon, mint a csodaszép gyémántok, melyek az opálokkal elvegyültek.

— De ilyen ruha legalább 20.000 frankba kerül — kiáltott az apát.

— Azt magam is elhiszem, — válaszolt Lúgeac ur — tehát igen ostoba pazarlás. De mind-egy: amikor az ögróf megjelent a páholyban, rizsporozatlan fűrtje a két vállára omolva, bizonyos lelkesedés és bámulat futott vé-

gig a közönségen, majd egy mind erőteljesebb zugás következett, amely végül egyhangú éljenben tört ki.

— Ez igazán pogányokhoz illő kitüntetés, — mondá lenéző mosolylyal a tábornagné — de épp oly mulatságos, mint a Létorière ur szépsége iránti lelkesedés, az a mély csodálat, melyet ez az ifjú önmaga iránt érez. Ennek az új Narcissusnak az elbizakodottsága egy idő óta nevetséges és annyira tulságos, hogy nem lehet birni a büszkeségével; kétségbeesetten siránkozó szépségek hasztalan futnak az őket megvető szeladon után. Kétségkívül egy nőt sem tart érdemesnek a hódolatára.

— Talán kegyelmes nagynénem csak egyet tart méltónak az ögróf szerelmére? — kérde Soissons hercegné asszony föl-emelve szép, nemes arcát, amely tündökölt a büszkeségtől, a szerelemtől és a szépségtől, amint

közvetlenül hallotta dicsérni az ögróf hűségét.

A tábornagné nem vette észre a hercegné asszony izgatottságát és folytatta:

— De kedves hercegné asszony, ha így lenne, akkor ismernék ezt a Phönixet, mert a hallgatagság nem erénye Létorière urnak. Nem, nem, ha annyira le volna bilincselve, mint ahogy ön gondolja, akkor bizonyára annyira igénytelen a választottja, hogy kénytelen eltitkolni a világ előtt.

— Talán ellenkezően áll a dolog, — mondá a hercegné asszony. — Létorière ur nézete szerint talán a világ nem méltó arra, hogy az ő szíve ügyét megismerje.

Ez a felelet föltűnt a tábornagnénak, aki így kiáltott föl:

— Édes Juliám, látszik, hogy ön nem ismeri Létorière urat, különben nem védéné.

— Mi csak általános esetekről beszélünk most; de higgye el,

ha el kellene vállalnom valakinek a védelmét, bátran és nyíltan vállalnám, — mondá a hercegné asszony különös hangletéssel.

— Ó, tudom, hogy ön igen bátor ebben a tekintetben, édes gyermekem; az ön barátai igazi barátai önnek, de ellenségei is igazi ellenségei ám. Engedje hát meg, hogy bennem is van ellenszeret és ellenszenv és nyíltan megvallva, Létorière ur nagyon is az utóbbi osztályba tartozik; én mindent gyűlölök, ami ármanynak vagy aljasságnak látszik. Ennek az ögrófnak öt év e őtt nem volt egyebe, mint a sisakja, meg a kardja s ezért megfoghatatlan előttem, hogyan lehet most kétszáz ezer tallér értékű drágasága, nagy háza s a világ legszebb lovai hogy lehetnek az övéi és hogyan juthatott oly magas polcra?

(Folyt. köv.)

A „Makkabea“ sportegylet értesíti tagjait, hogy minden szerdán és hétfőn délután 5 órakor a DKASE sporttelepén football traininget tart.

Angol férfi, női ruha, costüm-szövetek és női ruhaselymekből
ujabb szállítmány érkezett
Feldheim Testvérek
posztóruházába, Király-utca 4. sz.

Törvénykezés

§ Egy pár cipő odisszeája. Weisz Jakab munkás a múlt év októberében egy pár munkáscipőt kapott a népruházati hivataltól. Hogy az új cipőt valamiképp a lábához igazítsa, elvitte Goldstein Lipót cipésmesterhez kibéltetni. De Weisz, ugy lát-szik, szerencsétlen órában született, mert a cipésműhelyt még az este feltörték és az ott levő cipők nagy részét elvitték. Goldstein Lipótnak megesett a szíve a károsult munkáson és panaszkodására megígérte, hogy megtéríti a cipő árát. Felmentek együtt a népruházati hivatalhoz, hogy látha a Goldstein tanuskodására kiadnának egy cipőt Weisznak. Ott meg is ígérték Weisznak a cipőt. Pár nap múlva Weisz bement a cipésműhelybe és követelte a pénzt. Goldstein a munkás agresszív hangú s fenyegető követelésén felbosszankodva, kijelentette, hogy most már nem ad egy vasat sem. Weisz erre felkapott két pár cipőt, és — miután megmondta a mesternek, hogy ezeket addig nem adja vissza, míg 50 koronát nem kap, elvitte. Másnap az elvitt cipők tulajdonosai követelték jogos tulajdonukat s így Goldstein kényszerülve volt elküldeni a pénzt Weisznak. A debreceni törvényszék Hoffmann József ítéletét bíró elnöklété alatt működő büntető tanácsa ma zsarolását vonta felülösségre Weisz Jakabot. A vádlott a tárgyaláson minden beismeréssel, valamint szegénységének figyelembevételével a zsarolás vétségéért csupán 5 napi fogházra ítélte a bíróság. Az ítélet jogerős.

Felolós szerkesztő:
DR HEGEDÜS LORÁNT
Kiadó:
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
Irodalmi és nyomdai részv. társ.

APOLLO

Szerda—Csütörtök július 30—31.
Gombaszögi Frida
16 éve eplésével
A testőr
vigjáték 4 felvonásban.
Hol van Ádám
vigjáték 2 felvonásban.
Főszereplő:
ANNA MÜLLER LINKE
Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Nagyerdei vendéglő- és fürdő-vállalat.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy az állam bérelt nagyerdei városi fürdő teljesen átalakítva folyó hó 27-től vasárnaptól kezdve a közönség rendelkezésére áll.
I. **Üszfürdő:** férfiaknak vasárnap, kedd, csütörtök és szombaton egész nap; nőknek hétfő, szerda és pénteken egész nap.
II. **Kádfürdő:** állandóan nyitva, külön női és külön férfi osztálylyal.
III. **Hidegvízgyógyintézet:** különféle gyógykezelés előírt rendszer szerint. Férfiaknak reggel 7—10 és délután 5—7 óráig; nőknek délelőtt 10—12 és délután 3—5 óráig.
Szíves pártfogást kér
a Bérlelő.

KLINGER JÓZSEF

cimfestő műhelye
Piac-utca 66. sz.
Elvállal izléses címtáblák készítését.

Hivatalos és magán

bélyegzőt

gyorsan készít

HERCZEG

Simonffy-utca 5. sz.

Telefon 658.

Olasz déli gyümölcsök

svájci esokoládék, kétszerültek, valamint tiszta méz cukorkák és mindenemű

fűszer- és gyarmatárak

legelőnyösebben beszerezhetők

HOROVITZ ERNŐ

fűszer- és csemegéskészítő
Szent Anna-utca 13. sz.
(Kereskedelmi és iparbank palata.)

Olcsó árak, szolid kiszolgálás.

Gummi-bélyegzőt

pecsétnyomót és mindenféle vést fémbe készít

PAULÓ vésnök.

Bathányi-utca 22. szám.

Telefon: 13—75.

Pável-Sósfürdő.

(Aknaszlatina, Máramaros-megye) megnyitult július 10-én. A fürdő-udény tart augusztus 25-ig. Liszt és cukoradag hozandó, egyéb van. E özetes értesítésre a fürdő Máramarosziget állomásra kocsi küld. Napi ellátás — szoba és fürdő nélkül — 20 (husz) korona. Egy ágyas szoba 8 koronától 2 ágyas szoba 12 koronától feljebb. A fürdőárak mérsékeltek. Tisztelettel **Pável-Sós-fürdő igazgatósága.** Aknaszlatina, Máramarosmegye.

Jó karban lévő

cserepkályhák

olcsón eladó.

Megtekinthetők a kiadóhivatalban.

Új ház eladó

Zsák-utcában, sarok épület, kényelmes beosztás. Értekezni

ÖHLBAUM-iroda

Piac-utca 75.

Élesztő!

Naponta friss, állandóan kapható, kizárólag nagyban, fűszer és lisztkereskedőknek és oly iparral ellátott üzemek és üzletek részére, hol az eladásra szükséges sültés igazolható, bodegák ceakis üzleti sültés céljából lesznek kiszolgálva. Mindenkor legelőnyösebb napi árt esetről-esetre előzetesen bejelentem a Közélemezési hivatalnak. Házhoz szállításra megrendeléseket elfogadok, valamint vidéki kereskedőknek is szívesen állok rendelkezésére.

Rosenthal Sándor

kizárólagos élesztő kereskedő. Csapó utca 19. szám.

Darkau Jodsolfürdő

Teschén mellett, Kelet-sziléziában (magasan koncentrált Jodsol).

Idény május 15 — szeptember végéig.

Tudakozódások intézendők:

Kurverwaltung Darkau.

Nagy üzleti berendezés

állványokkal, pultokkal, karzattal tömör anyagból, kitünő állapotban eladó.

Cím a lap kiadóhivatalában.

Apró hirdetések

Apróhirdetések egyszeri közlése 10 szolg 4 korona, minden további szolg 40 fillér. — Kővér betűkkel nyomott szavak kétszeresen számítatnak.

POSTA

„Kettő egy pár“ jeligére levél van a kiadóban.

Írások. Miért nem válaszol? Nem akarom hinni, hogy azért mert nem tart érdemesnek rá. Ha kértél vannak szándékom öszintesége felől, adjon alkalmat, hogy azokat eloszlatthassam. — Jellege: „H“.

VEGYES

Bomán nyulvra mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap. Halmovits, Szentanna 58.

Nevelőnek ajánlok okleveles tanító, tanít magyart, hébert, németet és zenét. Vár-utca 7.

Mindentelő fuvarozást stráfszekkrel elvállalok. Friedmann, József királyi hereg u. 60.

Hasonbörbe kiadó 280 holdas földbitok Debreczentől 2 óra járásra. gazdasági épületekkel elátva. Réti fekete föld. Értekezni Gazdák Bankjánál Kossuth-u. 17.

KERESLET

Géprázban és könyvelésben jártas kisasszony azonnali alkalmazást nyer. Cím a kiadóban.

Egyetemi kallező keres elsejre egy csinosan burtozott csendes szobát. — Cím a kiadóhivatalban.

Burtozott szobát keres jogszigorító. Cím a kiadóhivatalban.

Fiatal házaspár, gyermek nélkül, két-szobás, szerényebb lakást keres. Gárdos, Miklós-utca 22. jobbra.

Tanulóanyagok és fluk nyeműndokban és könyvtárakban felvételnek.

Burtozott szobát keres jobb iparos ellátással, esetleg anélkül is. Cím a kiadóban.

Laphihordó asszony felvételnek.

A város központján különbejárta burtozott szobát keresek. Cím a kiadóban.

VETEL

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy záloggye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika bérház.

30—40 holdas tanyabirtok, megfelelő gazdasági épületekkel, lehetőséggel Debreczenhez közel, megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

Jókarban lévő 100 kötetes komplett nemzeti kiadású Jókai sorozatot venniék. Cím a kiadóban.

Szépirodalmi könyveket, jó állapotban levőket veszek. Cím a kiadóhivatalban.

ELADAS

Abrones kisebb-nagyobb mennyiségben kapható a kiadóhivatalban.

Bolti karzat, kemény fából, csinos, igen szép állapotban eladó. Értelkezhetni a kiadóhivatalban.

Pin gyermekruhák eladók. Bika bérház II. emelet 2. szám. Olcsó árak. A ruhák újak.

Eladó Dionségi-uton, Vágóhidon tól negyedóra járásnyira 26 hold tanyaföld, Kondoros mellett, két szobás, Belsőlegelő 169. szám. Értekezni Gazdák bankja.

Csinos cserepkályhák olcsón eladók. Megtekinthetők a kiadóhivatalban.

Eladó Bozzai-telep, Bozzai-utca 4. számú sarokház, azonnal beköltözhető. Értekezni Szekeres Balátnál, Új-utca 11., vagy Dr. Geiger ügyvédnél, Hungaria épület, II. emelet.